

Byla C-575/21

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2021 m. rugsėjo 20 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Wien

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. rugsėjo 14 d.

Pareiškėja:

WertInvest Hotelbetriebs GmbH

Statybos leidimus išduodanti institucija:

Magistrat der Stadt Wien

Pagrindinės bylos dalykas

Poveikio aplinkai vertinimas – Urbanizavimo projektas – Ribinės vertės – UNESCO pasaulio paveldo vieta – Diskrecija – Konkretaus atvejo nagrinėjimas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

I. Ar 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012, p. 1), iš dalies pakeistai 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/52/ES (OL L 124, 2014, p. 1) (toliau – Direktyva 2011/92/ES), prieštarauja nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias „urbanizavimo projektų“ poveikio aplinkai vertinimas atliekamas tik pasiekus ne mažiau nei 15 ha ploto užimtumo ribą, daugiau nei 150 000 m²

bendro patalpų ploto ribą bei tuomet, kai tai yra plėtros projektas, kurio paskirtis yra bendra daugiafunkcinė statyba, bet kuriuo atveju apimanti gyvenamosios ir komercinės paskirties statinius, įskaitant tam numatytus kelius ir komunalinių paslaugų teikimo infrastruktūrą, teritoriniu atžvilgiu išeinanti už projekto teritorijos ribų? Ar svarbu tai, kad nacionalinės teisės aktuose yra nustatytos specialios sąlygos:

- laisvalaikio ar pramogų parkams, sporto stadionams arba golfo aikštynams (pasiekus tam tikrą ploto užimtumą arba tam tikrą stovėjimo vietų skaičių),
- pramonės arba verslo parkams (pasiekus tam tikrą ploto užimtumą),
- prekybos centrams (pasiekus tam tikrą ploto užimtumą arba tam tikrą stovėjimo vietų skaičių),
- apgyvendinimo įstaigoms, kaip antai viešbučiai arba vasarvietės (pasiekus tam tikrą lovų skaičių arba tam tikrą ploto užimtumą, apsiribojant atvejais, kai jos yra už uždarytų gyvenviečių ribų) ir
- viešoms automobilių stovėjimo aikštelėms arba viešiemis automobilių stovėjimo garažams (pasiekus tam tikrą stovėjimo vietų skaičių)?

II. Ar Direktyvoje 2011/92/ES – visų pirma pagal III priedo 2 dalies c punkto viii papunktį, kuriame nustatyta, kad sprendžiant, ar turi būti atliekamas II priede nurodytų projektų poveikio aplinkai vertinimas, būtina atsižvelgti ir į „istorinės, kultūrinės ar archeologinės svarbos kraštovaizdžius ir vietas“ –, reikalaujama ypatingos istorinės, kultūrinės ar architektūrinės svarbos teritorijose, kaip antai UNESCO pasaulio paveldo vietose, nustatyti mažesnes ribas arba kriterijus su mažesnėmis ribomis (nei nurodytos pirmajame klausime)?

III. Ar Direktyvai 2011/92/ES prieštarauja nacionalinės teisės nuostatos, kuriose nustatyta, kad, vertinant tokį „urbanizavimo projektą“, kaip antai nurodytas pirmajame klausime, nagrinėjant kumuliaciją su kitais tokio pat pobūdžio ir geografiškai susijusiais projektais turi būti remiamasi tik pajėgumų, kuriems leidimas buvo išduotas per pastaruosius penkerius metus, suma, įskaitant pajėgumą ar plečiamą pajėgumą, dėl kurio paduotas prašymas, kai urbanizavimo projektai ar jų dalys po įgyvendinimo sąvokų požiūriu nebelaikytini urbanizavimo projektais, o konkrečiu atveju atliktinas nustatymas, ar dėl poveikių kumuliacijos gali kilti reikšmingų žalingų, neigiamų ar apsunkinančių padarinių aplinkai ir todėl reikia atlikti planuojamo projekto poveikio aplinkai vertinimą, neatliekamas, kai planuojamo projekto pajėgumas nesiekia 25 procentų ribinės vertės?

IV. Jeigu į pirmąjį ir (arba) antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar valstybės narės diskrecijos (pagal – šiuo atveju tiesiogiai taikytinas – Direktyvos 2011/92/ES 2 straipsnio 1 dalies bei 4 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas) peržengimo atveju nacionalinių valdžios institucijų konkrečiu atveju atliktinas nagrinėjimas, ar projektas galbūt turės reikšmingų padarinių aplinkai ir todėl

reikia atlikti jo poveikio aplinkai vertinimą, gali apsiriboti tam tikrais aspektais, kaip antai tam tikros teritorijos apsaugos tikslas, ar tokiu atveju reikia atsižvelgti į visus Direktyvos 2011/92/ES III priede nurodytus kriterijus ir aspektus?

V. Ar pagal Direktyvą 2011/92/ES, visų pirma atsižvelgiant į 11 straipsnyje nustatytus teisinės apsaugos reikalavimus, leidžiama, kad ketvirtajame klausime nurodytą nagrinėjimą pirmą kartą atliktų prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas (per statybos leidimo išdavimo procedūrą ir vertindamas savo paties jurisdikciją), kuriam nagrinėjant bylą „visuomenė“ pagal nacionalinės teisės nuostatas šalimi gali būti tik labai siauruose rėmuose ir dėl kurio sprendimo „suinteresuotos visuomenės“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies d ir e punktus, nariai turi tik labai ribotas teisinės gynybos priemones? Ar, atsakant į šį klausimą, svarbu tai, kad pagal nacionalinės teisės aktus – be pripažinimo *ex officio* galimybės – atskiro pripažinimo, ar privaloma atlikti projekto poveikio aplinkai vertinimą, gali prašyti tik projekto teikėjas, dalyvaujanti institucija arba aplinkos ombudsmenas?

VI. Ar „urbanizavimo projektų“, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 2011/92/ES II priedo 10 dalies b punktą, atveju pagal direktyvą leidžiama, prieš atliekant būtiną poveikio aplinkai vertinimą arba greta jo arba prieš užbaigiant padarinių aplinkai nagrinėjimą konkrečiu atveju, kurio tikslas yra išsiaiškinti, ar būtinas poveikio aplinkai vertinimas, išduoti statybos leidimus atskiroms statybos veikloms, kurios yra bendro urbanizavimo projekto dalis, kai statybos procedūros metu išsamus poveikio aplinkai vertinimas Direktyvos 2011/92/ES prasme neatliekamas, o visuomenė šalimi gali būti tik labai ribotai?

Nurodomi Bendrijos teisės aktai

2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo

2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo

Nurodomi nacionalinės teisės aktai

Bundesgesetz über die Prüfung der Umweltverträglichkeit (Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000 (2000 m. Federalinis poveikio aplinkai vertinimo įstatymas), toliau – UVP-G 2000), 1 straipsnis, 2 straipsnio 1 dalis, 3 straipsnio 1, 2, 4, 4a, 6, 7, 9 dalys, 39 straipsnio 1 dalis, 1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punktas ir 2 priedas

UVP-G 2000 2 straipsnio 2 dalyje numatyta:

2. Projektas – tai įrenginių įrengimas ar kitoks įsikišimas į natūralią aplinką ir gamtovaizdį, įskaitant visas geografiškai ir faktiškai susijusias priemones. Projektas gali apimti kelis įrenginius ar įsikišimus, jeigu jie tarpusavyje geografiškai ir faktiškai susiję.

UVP-G 2000 3 straipsnyje numatyta:

3 straipsnis. 1. Pagal šias nuostatas turi būti atliekamas 1 priede išvardytų projektų ir jų pakeitimų poveikio aplinkai vertinimas. 1 priedo 2 ir 3 stulpeliuose išvardytiems projektams turi būti taikoma supaprastinta procedūra.

2. Jeigu 1 priede nurodyti projektai nepasiekia ten nustatytų ribų arba neatitinka kriterijų, tačiau atitinkamą ribą pasiekia arba kriterijų atitinka kartu su kitais projektais, valdžios institucija konkrečiu atveju privalo nustatyti, ar dėl padarinių kumuliacijos gali kilti reikšmingų žalingų, neigiamų ar apsunkinančių padarinių aplinkai ir todėl reikia atlikti planuojamo projekto poveikio aplinkai vertinimą. Vertinant kumuliaciją, reikia atsižvelgti į kitus tokio pat pobūdžio ir geografiškai susijusius projektus, kurie yra vykdomi arba kuriems išduotas leidimas, arba projektus, dėl kurių valdžios institucijai anksčiau buvo paduotas išsamus prašymas išduoti leidimą arba prašymas pagal 4 arba 5 straipsnius. Nagrinėjimas konkrečiu atveju neatliekamas, jeigu planuojamo projekto pajėgumas nesiekia 25 % ribinės vertės. Priimant sprendimą konkrečiu atveju, atsižvelgiama į 5 dalies 1–3 punktų kriterijus ir taikomos 7 ir 8 dalys. Poveikio aplinkai vertinimas atliekamas supaprastinta tvarka. Nagrinėjimas konkrečiu atveju tampa nereikalingas, jeigu projekto teikėjas ar teikėja prašo atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

6. Kol neužbaigtas poveikio aplinkai vertinimas arba atskiro atvejo nagrinėjimas, projektams, kurių vertinimas yra privalomas pagal 1, 2 arba 4 dalį, negali būti išduodami leidimai, o pagal administracines normas priimti pranešimai iki poveikio aplinkai vertinimo užbaigimo teisiškai negalioja. Pažeidžiant šią nuostatą išduotus leidimus pagal 39 straipsnio 3 dalį kompetentinga institucija gali panaikinti per trejų metų laikotarpį.

7. Projekto teikėjo, dalyvaujančios institucijos arba aplinkos ombudsmeno prašymu institucija turi nuspręsti, ar pagal šį federalinį įstatymą turi būti atliktas konkretaus projekto poveikio aplinkai vertinimas ir koks I priede ar 3a straipsnio 1–3 dalyse nustatytas tikslas bus pasiektas šiuo projektu. Tai galima nuspręsti ir savo iniciatyva.

1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punkte numatyta, kad turi būti atliekamas šių projektų poveikio aplinkai vertinimas:

b) urbanizavimo projektai^{3a)}, kurie užima ne mažiau kaip 15 ha plotą ir yra didesnio nei 150 000 m² bendro patalpų ploto;

^{3a)} Urbanizavimo projektai – tai plėtros projektai, kurių paskirtis yra bendra daugiafunkcinė statyba, bet kuriuo atveju apimanti gyvenamosios ir komercinės paskirties statinius, įskaitant tam numatytus kelius ir komunalinių paslaugų

teikimo infrastruktūrą, teritoriniu atžvilgiu išeinanti už projekto teritorijos ribų. Urbanizavimo projektai ar jų dalys po įgyvendinimo nebelaikomi urbanizavimo projektais šios išnašos prasme.

1 priedo 3 stulpelyje dėl urbanizavimo projektų numatyta:

b punkto atveju taikytina 3 straipsnio 2 dalis, nustatant, kad remiamasi pajėgumų, kuriems leidimas buvo išduotas per pastaruosius penkerius metus, suma, įskaitant pajėgumą ar plečiamą pajėgumą, dėl kurio paduotas prašymas.

Wiener Stadtentwicklungs-, Stadtplanungs- und Baugesetzbuch (Bauordnung für Wien (Vienos miesto plėtros, planavimo ir statybos kodeksas), toliau – *BO für Wien*), 70 straipsnio 1 dalis, 134 straipsnio 1 ir 3 dalys

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 2018 m. lapkričio 30 d. *WertInvest Hotelbetriebs GmbH* kreipėsi į *Magistrat der Stadt Wien* (Vienos miesto magistratas) su prašymu išduoti statybos leidimą projektui „ICV Heumarkt Neu – Neubau Hotel InterContinental, Wiener Eislaufverein WEV“. Vykdam projektą, dėl kurio paduotas prašymas, siekiama teritoriją pertvarkyti iš naujo. Stovintį viešbutį *InterContinental* planuojama nugriauti, pastatyti du naujus pastatus viešbučio, verslo ir konferencijų patalpoms, viešbučio, renginių, gyvenamosios ir biurų paskirties bokštą arba „daugiaaukštį namą“ ir viešbučio, konferencijų ir verslo paskirties cokolinį pastatą (trijų rūsių aukštų), ant kurio stovėtų bokštas ir vienas iš naujųjų pastatų. Pastatas, stovintis ne ant cokolio („Heumarktgebäude“), stovi tarp jo ir greta esančio koncertų pastato ir taip pat yra trijų rūsių aukštų. Be to, esama čiuožykla bus perstatyta, įrengiant požeminius ledų rūmus ir požeminę sporto salę su baseinu. Taip pat planuojama pastatyti 275 vietų požeminę automobilių stovėjimo aikštelę. Projektas užima apie 1,55 ha plotą, bendras patalpų plotas siekia apie 89 000 m². Visas projektas yra UNESCO pasaulio paveldo vietos „Istorinis Vienos centras“ centrinėje dalyje.
- 2 2017 m. spalio 17 d. *WertInvest Hotelbetriebs GmbH* pagal *Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000* (UVP-G 2000) paprašė pripažinti, kad nebūtina atlikti šio projekto poveikio aplinkai vertinimo.
- 3 *Wiener Landesregierung* (Vienos žemės vyriausybė) dėl šio prašymo 2018 m. spalio 16 d. sprendimu pripažino, kad poveikio aplinkai vertinimo atlikti nereikia, nes neįvykdytos UVP-G 2000 1 priedo sąlygos. Dėl „urbanizavimo projekto“ sąlygos (1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punktas) buvo pripažinta, kad ribos nepasiektos, o šio įstatymo nuostata, reglamentuojanti kumuliaciją, netaikytina, nes nepasiekiami tam būtini ribinės vertės 25 %.
- 4 Šį sprendimą apskundė kaimynai ir viena aplinkos organizacija.

- 5 Skundą nagrinėjęs *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) pranešė pareiškėjai ir *Magistrat der Stadt Wien* manantis, kad Direktyvos 2011/92/ES II priedo 10 dalies b punktas į nacionalinę teisę buvo perkeltas netinkamai, paskyrė ekspertą ir posėdžio datą. *WertInvest Hotelbetriebs GmbH* atsiėmė prašymą dėl pripažinimo.
- 6 Nors prašymas dėl pripažinimo buvo atsiimtas, *Bundesverwaltungsgericht* 2019 m. balandžio 9 d. nusprendė, kad privalo būti atliktas nagrinėjamo projekto poveikio aplinkai vertinimas. Jis pažymėjo, kad tokį sprendimą galima priimti *ex officio* ir kad pareiškėja nesugebėjo įtikinamai paaiškinti, jog planuoja atsisakyti projekto įgyvendinimo. *Bundesverwaltungsgericht* paaiškino, kad Austrijos teisės aktų leidėjas, UVP-G 2000 1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punkte nustatydamas „urbanizavimo projektų“ poveikio aplinkai vertinimo sąlygas, nepakankamai atsižvelgė į atvejus, kai projektas yra saugomoje teritorijoje. UNESCO pasaulio paveldo vietos yra tokios saugomos teritorijos. Aptariamasis projektas rodo, kad ir ribinių verčių nepasiekiantys projektai gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį UNESCO saugomiems architektūriniais ansambliams. *Bundesverwaltungsgericht* pažymėjo, kad Austrija netinkamai perkėlė Direktyvos 2011/92/ES II priedo 10 dalies b punktą į nacionalinę teisę, todėl leidžiama nesivadovauti UVP-G 2000 1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punkte nustatytais kriterijais ir ribomis, o teismas konkrečiu atveju privalo išnagrinėti projekto padarinius saugomai teritorijai. Iš to kyla pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą.
- 7 2021 m. birželio 25 d. sprendimu *Verwaltungsgerichtshof* (Aukščiausiasis Administracinis Teismas) panaikino *Bundesverwaltungsgericht* sprendimą. Jis pažymėjo, kad po to, kai prašymas buvo atsiimtas, *Bundesverwaltungsgericht* nebeturėjo jurisdikcijos.
- 8 2018 m. spalio 16 d. *Wiener Landesregierung* sprendimas taip pat buvo panaikintas.
- 9 Procedūros dėl pripažinimo, ar taikoma pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą, metu statybos procedūrą tebenagrinėjo *Magistrat der Stadt Wien*, kuris norėjo sulaukti poveikio aplinkai vertinimo procedūros baigties. Galiausiai 2019 m. gruodį magistratas surengė posėdį. Buvo konstatuota, kad pagal *BO für Wien* projektui reikėtų išduoti leidimą. Klausimas, ar būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą, buvo paliktas atviras.
- 10 Kadangi statybos leidimus išduodanti institucija laukė, kol pasibaigs procedūra dėl pripažinimo, 2019 m. kovo 12 d. *WertInvest Hotelbetriebs GmbH* kreipėsi į *Verwaltungsgericht Wien* (Vienos administracinis teismas) su skundu dėl vilkinimo, prašydama *Verwaltungsgericht Wien* išduoti prašomą statybos leidimą (netiesiogiai paneigiant pareigą atlikti poveikio aplinkai vertinimą). Tolesniuose procesiniuose dokumentuose buvo teigiama, kad, atsižvelgiant į UVP-G 2000 1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punkte nustatytas ribas, projekto, kuriam pateiktas prašymas, poveikio aplinkai vertinimo atlikti neprivaloma.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 11 Toks skundas dėl vilkinimo, kaip antai nagrinėjamu atveju, yra priimtinas, jeigu valdžios institucija nepriėmė sprendimo per šešis mėnesius nuo prašymo gavimo. Jeigu, gavus priimtina ir pagrįstą skundą dėl vilkinimo, kompetencija išnagrinėti prašymą pereina administraciniam teismui, sprendimą administracinėje byloje priima pats administracinis teismas, nebūtinai *expressis verbis* priimdamas sprendimą dėl skundo dėl vilkinimo. *Verwaltungsgericht Wien* mano, kad sprendimą gali priimti tik gavęs atsakymus į pateiktus prejudicinius klausimus.
- 12 Pagal jurisdikciją reglamentuojančias nacionalinės teisės nuostatas administracinis teismas privalo pirmiausia *ex officio* (atsižvelgdamas į galimą pareigą atlikti poveikio aplinkai vertinimą) įvertinti, ar turi jurisdikciją, ir įtikinimai paaiškinti, kuo remdamasis mano, kad pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą netaikoma, taigi, kodėl jis turi jurisdikciją. UVP-G 2000 3 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad tol, kol nebaigtas poveikio aplinkai vertinimas arba konkretaus atvejo nagrinėjimas, draudžiama išduoti leidimus projektams, kurie turi būti įvertinti pagal UVP-G 2000 3 straipsnio 1, 2 arba 4 dalis, kol nebus užbaigtas poveikio aplinkai vertinimas.
- 13 Nagrinėjamu atveju pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą gali būti taikoma tik dėl urbanizavimo projekto pagal UVP-G 2000 1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punktą. Jame nustatytos tokios ribos: ne mažiau nei 15 ha užimtas plotas ir ne mažesnis kaip 150 000 m² bendras patalpų plotas. Be to, urbanizavimo projektams taikoma speciali kumuliacijos taisyklė, pagal kurią turi būti remiamasi pajėgumų, kuriems leidimas buvo išduotas per pastaruosius penkerius metus, suma, įskaitant pajėgumą ar plečiamą pajėgumą, dėl kurio paduotas prašymas. Įstatyme urbanizavimo projektai apibrėžiami kaip plėtros projektai, kurių paskirtis yra bendra daugiafunkcinė statyba, bet kuriuo atveju apimanti gyvenamosios ir komercinės paskirties statinius, įskaitant tam numatytus kelius ir komunalinių paslaugų teikimo infrastruktūrą, teritoriniu atžvilgiu išeinanti už projekto teritorijos ribų. Urbanizavimo projektai ar jų dalys po įgyvendinimo nebelaikomi urbanizavimo projektais.
- 14 Kaimynai (jeigu tokių yra), esantys leidimo išdavimo procedūros šalimi, turi subjektyvią teisę į tai, kad būtų laikomasi įstatyme nustatytos jurisdikcijos. Taigi kaimyno pareikštą jurisdikcijos nebuvimu grindžiamą prieštaravimą, kuriame daroma nuoroda į pareigą atlikti poveikio aplinkai vertinimą, reikia išnagrinėti. Kaimynai yra „suinteresuotos visuomenės“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2011/92/ES, dalis, kuri turi turėti galimybę imtis teisinių priemonių dėl sprendimo, nustatančio, kad pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą netaikoma.
- 15 UVP-G 2000 1 priedo 2 stulpelio 18 eilutės b punkte nustatytais urbanizavimo projektų reikalavimais į nacionalinę teisę buvo perkeltas Direktyvos 2011/92/ES II priedo 10 dalies b punktas, pagal kurį, be kita ko, turi būti atliekamas „urbanizavimo projektų“ poveikio aplinkai vertinimas. Pagal direktyvos 4 straipsnio 2 dalį valstybės narės nustato, ar projektai, išvardyti II priede, yra

vertinami. Valstybės narės tai nusprendžia išnagrinėjusios kiekvieną atvejį, pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus arba taikydamos abi procedūras. Kai nagrinėjamas kiekvienas atvejis ar naudojamosi valstybės narės nustatytais ribomis ar kriterijais, privaloma atsižvelgti į atrankos kriterijus, išvardytus III priede. Vienas iš III priede išvardytų kriterijų nusprendžiant, ar taikoma pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą, nurodytas prie kategorijos „Projektų vieta“ (2 dalis) – „natūralios aplinkos buferin[is] pajėgum[as], atkreipiant ypatingą dėmesį į šių tipų vietas“ (c punktas), t. y. „istorinės, kultūrinės ar archeologinės svarbos kraštovaizdžius ir vietas“ (viii papunktis).

- 16 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją valstybės narės turi tam tikrą diskreciją, kuria naudodamosi gali nustatyti kriterijus ir (arba) ribas, kad būtų lengviau įvertinti projektą ir tai, ar privaloma atlikti jo poveikio aplinkai vertinimą. Tačiau tokią diskreciją riboja pareiga (Direktyvos 2011/92/ES 2 straipsnio 1 dalis) atlikti projektų, galinčių daryti reikšmingą poveikį aplinkai, be kita ko, dėl savo pobūdžio, masto ar vietos poveikio aplinkai, vertinimą. Diskrecija būtų peržengta tuomet, jeigu būtų nustatyti tokie kriterijai ir tokios ribos, kad praktiškai iš anksto nebūtų privaloma atlikti visų tam tikros grupės projektų poveikio vertinimo, išskyrus atvejį, kai, remiantis bendru įvertinimu, gali būti laikoma, kad visi projektai, kuriems daroma išimtis, negali daryti reikšmingo poveikio aplinkai (žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimą *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 29 ir paskesni punktai)). Aiškinant direktyvos II priedo sąlygas, reikia bendrai atsižvelgti į tai, kad Direktyvos 2011/92/ES taikymo sritis ir tikslas labai platus (žr. 2016 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Bund Naturschutz in Bayern und Wilde* (C-645/15, EU:C:2016:898, 23 punktas)). Todėl esant situacijai, kai valstybė narė peržengia savo diskreciją, nacionalinės valdžios institucijos, remdamosi Direktyvos 2011/92/ES 2 straipsnio 1 dalimi ir 4 straipsnio 2 bei 3 dalimis, kiekvienu konkrečiu atveju privalo išnagrinėti, ar projektas gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, ir, jei reikia, atlikti poveikio aplinkai vertinimą (žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimą *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 43 punktas)).
- 17 Dėl urbanizavimo projektų *Verwaltungsgerichtshof* jau nustatė, kad nematyti, jog iš anksto nebūtų privaloma atlikti visų tam tikros rūšies projektų poveikio vertinimo ir kad tokiu būdu būtų peržengta diskrecija. Vis dėlto nacionalinės valdžios institucijos, vykdydamos leidimų projektams, kurie patenka į Direktyvos 2011/92/ES II priedo taikymo sritį, išdavimo procedūras, privalo specialiai išnagrinėti klausimą, ar, atsižvelgiant į Direktyvos 2011/92/ES III priedo kriterijus, būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą.
- 18 Europos Sąjunga jau yra kritikavusi priemonių, kuriomis į nacionalinę teisę buvo perkelta direktyva, suderinamumą su Sąjungos teise, be kita ko, nurodydama ir aptariamą projektą. Komisija laikosi nuomonės, kad Austrijos teisės aktų leidėjo UVP-G 2000 urbanizavimo projektams nustatytos ribos yra tokios aukštos, kad praktiškai *a priori* nėra privaloma atlikti visų tokių šiandien įmanomų projektų poveikio aplinkai vertinimo.

- 19 Dėl aptariamo projekto, kuris, be kita ko, visiškai pakeistų miesto vaizdą, ypatumų Vienos istorinį centrą UNESCO 2017 m. įtraukė į Raudonąjį pasaulio paveldo objektų, kuriems gresia pavojus, sąrašą.

Dėl prejudicinių klausimų

- 20 *Verwaltungsgericht Wien* kyla klausimas, ar, perkeltant Direktyvą 2011/92/ES į Austrijos teisę, buvo nustatytos tokios aukštos ribos ir kriterijai, kad praktiškai *a priori* nėra privaloma atlikti visos projektų klasės poveikio aplinkai vertinimo, ir ar Austrijos teisės aktų leidėjas tokiu būdu peržengė savo diskreciją.
- 21 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas siekia išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į tai, kad Direktyvos 2011/92/ES III priede „4 straipsnio 3 dalyje nurodyti atrankos kriterijai“ minimi „istorinės, kultūrinės ar archeologinės svarbos kraštovaizdži[ai] ir vietov[ė]s“, ypač saugotinių teritorijų (pavyzdžiui, UNESCO pasaulio paveldo vietų) atžvilgiu turi būti nustatomos žemesnės ribos arba ne tokie sudėtingi kriterijai ir ar taip pat reikia atsižvelgti į projekto vietą – to urbanizavimo projektams pagal UVP-G 2000 nėra numatyta.
- 22 Trečiuoju klausimu klausiama, ar jame aprašyti kumuliacijos apribojimai yra suderinami su Direktyva 2011/92/ES, nes jie yra reikšmingi ir turi įtakos vertinimo apimčiai.
- 23 Jeigu paaiškėtų, kad Austrijos teisės aktų leidėjas, į nacionalinę teisę perkeldamas direktyvą, peržengė savo diskreciją, nacionalinės valdžios institucijos konkrečiu atveju turėtų išnagrinėti, ar projektas gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai ir ar, jei reikia, turi būti atliekamas jo poveikio aplinkai vertinimas. Ketvirtuoju klausimu siekiama išsiaiškinti, kaip šis nagrinėjimas turi atrodyti konkrečiu atveju.
- 24 Penktasis klausimas grindžiamas statybos procedūros teisinėmis bendrosiomis sąlygomis. Pagal *BO für Wien* šalimi gali būti tik ribota asmenų grupė. „Visuomenė“ kone visiškai negali dalyvauti ir todėl neturi galimybės imtis teisinės gynybos priemonių dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo sprendimo, nustatančio, ar būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Tačiau pažymėtina, kad ir per procedūrą dėl pripažinimo pagal UVP-G 2000 šalimi gali būti tik ribota asmenų grupė.
- 25 Šeštasis klausimas pateikiamas atsižvelgiant į tai, kad pagal Austrijos teisės aktus urbanizavimo projektų atveju statybos leidimas gali būti išduodamas atskiroms projekto veikloms nepaisant to, ar privaloma atlikti viso projekto poveikio aplinkai vertinimą. Teisingumo Teismas jau yra pasisakęs dėl atvejų, kai vėlesnis leidimo išdavimas kartu su prieš tai priimamu sprendimu sudaro „kelių etapų patvirtinimo procedūrą“. Jis priėjo prie išvados, kad tokiu atveju projekto poveikio aplinkai vertinimas iš esmės turi būti atliekamas iš karto, kai tampa įmanoma nustatyti ir įvertinti visas galimas šio projekto pasekmes aplinkai. Jeigu būtų teisingas pareiškėjos įstatymo aiškinimas, kad poveikio aplinkai vertinimo

procedūra ir statybos leidimo išdavimo procedūra tam tikra prasme vyksta lygiagrečiai, kyla klausimas, ar pagal Sąjungos teisę yra leidžiama „iš anksto“ išduoti statybos leidimą detaliam projektui, kuris yra sudedamoji bendro urbanizavimo projekto dalis, kai per statybos leidimo išdavimo procedūrą išsamus poveikio aplinkai vertinimas neatliekamas, o įstatyme numatyta tik ribota galimybė būti šalimi.

DARBINIS VERTINIMAS